

بسمه تعالی

گزارش نهایی طرح

عنوان طرح در این قسمت ذکر شود

بررسی و مقایسه فراوانی و خصوصیات سرطانهای تشخیص داده شده به کمک ماموگرافی فرصت طلبانه و تشخیصی در بیماران مراجعه کننده به پژوهشکده سرطان پستان در مقطع زمانی یک ساله

کد طرح مصوب جهاد دانشگاهی: ۲۰-۳۰۴۰

کد مصوب کمیته اخلاق در پژوهش:

IR.ACECR.IBCRC.REC.1397.020

مسئول اجرای طرح: آسیه الفت بخش - تکتم بهشتیان

واحد سازمانی مجری: پژوهشکده سرطان معتمد

گروه پژوهشی: بیماریهای پستان

ماه و سال اختتام طرح:

دی ماه ۱۳۹۹

مشخصات مسئول و همکاران طرح مطابق پرسشنامه مصوب:

ردیف	نام و نام خانوادگی	مسئولیت در طرح	تخصص	وابستگی سازمانی	جمع کل نفر ساعت همکاری در طرح
۱	آسیه الفت بخش	مجری اول	جراح	هیات علمی پژوهشکده سرطان معتمد	۹۰
۲	تکتم بهشتیان	مجری دوم همکاری در طراحی مطالعه و سایر مراحل اجرا	رادیولوژی	هیات علمی پژوهشکده سرطان معتمد	۹۰
۳	عصمت السادات هاشمی	مشاوره جراحی	جراح	هیات علمی پژوهشکده سرطان معتمد	۳۶
۴	شهرحقیقت	مشاور اپیدمیولوژی	اپیدمیولوژی		۲۰
۵	مریم جعفری	مشاور رادیولوژی همکاری در تعیین BI-RADS و ACR ماموگرافی	رادیولوژی	هیات علمی پژوهشکده سرطان معتمد	۶۰
۶	کیوان مجیدزاده	مشاوره ژنتیک	بیوتکنولوژی پزشکی - ژنتیک	پژوهشکده سرطان معتمد	۶۴۰
۷	علیرضا آتشی	مدل سازی	انفورماتیک پزشکی	پژوهشکده سرطان معتمد	۱۶۰
۸	لیلا حیدری	نظارت بر جمع آوری داده ها تکمیل داده ها (پاتولوژی و IHC) ورود اطلاعات	کارشناس مامایی	پژوهشکده سرطان معتمد	۳۰۰
۹	فاطمه ساری	ورود اطلاعات	کارشناسی ارشد پرتوپزشکی	پژوهشکده سرطان معتمد	۵۰
۱۰	لیلا آقایی - سمانه رحمتی	جمع آوری چک لیست ها در بخش رادیولوژی	کارشناس رادیولوژی	پژوهشکده سرطان معتمد	۱۰۰

تقدیر و تشکر: با تشکر از خانم لیلا آقایی و خانم سمانه رحمتی که در جمع آوری اطلاعات و تکمیل پرسشنامه ها

ما را یاری نموده اند

اهداف: غربالگری سرطان پستان با ماموگرافی تنها روش تشخیصی است که شواهد قطعی کاهش مرگ و میر ناشی از این بیماری را دارد. ماموگرافی غربالگری مبتنی بر جمعیت در کشورهای پیشرفته کاملاً شناخته شده و اجرا می شود ولی این روش در کشورهای کمتر پیشرفته با درآمد متوسط و کم هنوز جای بحث است و مطالعات قبلی در ایران نیز هزینه - اثر بخشی آن را تایید نکرده اند. در مقابل ماموگرافی فرصت طلبانه به عنوان یک روش سنجش کارایی غربالگری، معمولاً پیش از اجرایی شدن ماموگرافی جمعیت محور و یا به جای استفاده می شود. هدف از این مطالعه بررسی کارایی ماموگرافی فرصت طلبانه و مقایسه آن با ماموگرافی تشخیصی از نظر میزان تشخیص سرطان پستان، میزان فراخوان و خصوصیات تومورهای تشخیص داده شده در پژوهشکده معتمد جهاد دانشگاهی بود.

روش مطالعه: این مطالعه به صورت آینده نگر بر روی ۱۴۴۳ زن مراجعه کننده به بخش تصویر برداری پژوهشکده معتمد جهت انجام ماموگرافی از اردیبهشت ۹۸ تا شهریور ۹۹ انجام شد. ۱۲۲۸ مورد ماموگرافی فرصت طلبانه و ۳۱۵ مورد ماموگرافی تشخیصی وارد مطالعه شدند. میزان تشخیص سرطان پستان، میزان فراخوان کلیشه اضافه و سونوگرافی، میزان توصیه به بیوپسی و نیز خصوصیات تومورهای شناخته شده توسط این دو روش ماموگرافی مورد بررسی قرار گرفت. داده ها توسط SPSS نسخه ۲۰ تجزیه و تحلیل آماری شدند.

نتایج: میانگین سنی مراجعین ۴۹/۷ سال (۲۲-۷۹) و ۴۳/۳٪ منوپوز بودند. میزان فراخوان برای کلیشه اضافه در ماموگرافی فرصت طلبانه ۹/۵٪ و در ماموگرافی تشخیصی ۱۶/۲٪ بود. درخواست برای انجام سونوگرافی در دو روش ماموگرافی به ترتیب ۵۵/۵٪ و ۸۷/۳٪ و میزان توصیه به بیوپسی نیز ۱۰/۵٪ و ۵۷/۸٪ بود. میزان تشخیص سرطان در ماموگرافی فرصت طلبانه ۲/۶٪، در افراد پرخطر ۳/۵٪ و در ماموگرافی تشخیصی ۳۴/۶٪ بود. فراوانی تشخیص سرطان در مرحله غیر مهاجم در ماموگرافی فرصت طلبانه و تشخیصی به ترتیب ۰/۱٪ و ۲/۲٪ و در مرحله ۱ و ۲، ۸۵/۲٪ و ۸۱/۴٪ بود. از نظر خصوصیات تومور تشخیص داده شده شامل سایز، درگیری غدد لنفاوی زیر بغل، مرحله بیماری، وضعیت گیرنده های هورمونی و HER2 و ساب تایپ تومور تفاوت معنی داری بین دو روش ماموگرافی وجود نداشت و دو گروه تنها از نظر KI67 که نمایانگر سرعت رشد تومور است با هم تفاوت معنی دار داشتند. همچنین فراوانی تشخیص سرطان توسط ماموگرافی فرصت طلبانه بین دو گروه سنی ۴۰-۴۹ سال و بالای ۵۰ سال تفاوتی نداشت.

نتیجه گیری: میزان تشخیص سرطان پستان توسط ماموگرافی فرصت طلبانه در مطالعه ما ۲۶ در ۱۰۰۰ و بالاتر از مطالعات مشابه بود. میزان فراخوان برای انجام کلیشه اضافه و سونوگرافی در مرکز ما با استانداردها مطابقت داشته ولی میزان بیوپسی از مطالعات مشابه بالاتر بود. اگر چه به نظر می رسد ماموگرافی فرصت طلبانه جایگزین مناسبی برای غربالگری در کشور ما باشد ولی نتایج مطالعه ما تفاوتی از نظر معیارهای پروگنوستیک تومورهای تشخیص داده شده بین ماموگرافی فرصت طلبانه و تشخیصی نشان نداد.

کلید واژه ها: سرطان پستان - غربالگری - ماموگرافی - فرصت طلبانه - تشخیصی